

**ИЗВЕШТАЈ О СПРОВЕДеноЈ ЈАВНОЈ РАСПРАВИ
О НАЦРТУ ПРАВИЛА О РАДУ ТРЖИШТА**

ЕМС АД је спровео јавну расправу о предлогу Правила о раду тржишта електричне енергије.

Јавна расправа спроведена је у периоду од 15.08.2022. до 05.09.2022. Нацрт правила и образац за учествовање на јавној расправи објављени су на интернет страници ЕМС АД. У току јавне расправе пристигли су коментари од 4 стране. Преглед коментара и одговора на коментаре дати су у следећој табели:

Учесник у јавној расправи: VERBUND Energy4Business GmbH					
РБ	Тачка	Примедбе и предлог за измену	Образложење	Одговор ЕМС АД	Нови текст правила
1	1.3	Комисија за праћење примене Правила о раду тржишта требало би да буде укључена у процес доношења свих измена, што се чини да није био случај крајем 2021. године.		Постојећој Комисији мандат је раније истекао док успостављање нове комисије је било ограничено тренутном ситуацијом и мерама за сузбијање COVID-19. Промене правила из новембра и децембра 2021. била су условљена хитним реакцијама на нове тржишне прилике и захтевала су хитно прилагођење ситуацији. Анализом досадашњег рада Комисије, закључено је да Комисија у овом саставу није функционална на начин на који би требало да буде из разлога што већина чланова Комисије не учествује уопште или не учествује активно на тржишту електричне енергије у Србији. ЕМС је због наведеног у новим	

				Правилима предложио да се чланови Комисије бирају непосредно од стране групе учесника на тржишту које ће у раду Комисије представљати. У сваком случају ЕМС-у је изузетно важно мишљење учесника на тржишту и управо из тог разлога је у складу са добром праксом организована јавна расправа.	
2	3.8.1	5 дана је предуг период. Организационим променама и аутоматизацијом потребно је скратити овај период који значајно утиче на повећање трошкова учесника на тржишту.	Циљ треба да буде смањење трошкова учесника на тржишту и поједностављење процедура.	Период од 5 дана је период за који је димензионисан финансијски ризик, коме могу бити изложени оператор преносног система и остали учесници на тржишту. Овај период је најкраћи период од тренутка утврђивања насталог одступања до тренутка у коме је учесник на тржишту био у обавези да испуни своје финансијске обавезе према оператору преносног система, након чијег истека у случају неизвршења обавеза оператор преносног система санкционише учесника на тржишту у складу са Правилима и уговором о балансној одговорности.	
3	3.8.6, 6.5.5.1	1 милион евра је превелика вредност за минимални инструмент обезбеђења плаћања, 20-100 пута већа од уобичајених вредности код других ТСО. Такође, с обзиром да ЕМС врши обрачуне у складу са чланом 6.5.5.1, вредност оваквог инструмента може бити мања.	Превисока вредност инструмента обезбеђења плаћања утиче на смањење броја учесника на тржишту и онемогућава развој тржишта. Недостаје званично објашњење због чега је уопште вредност минималног инструмента обезбеђења плаћања повећана 20 пута крајем 2021. године.	Вредност инструмента обезбеђења плаћања је одређена након анализе тржишта електричне енергије у региону и Европи, високих цена електричне енергије и степена изложености ЕМС АД неизвршавању финансијских обавеза балансно одговорних страна. Финансијска недисциплина учесника на тржишту не представља само последицу за оператора преносног система већ због природе процеса представља последицу и за остале учеснике на тржишту.	

4	5.15.1	Није јасно шта је „одбирак“ и шта он тачно представља.		<p>Одбирак представља временски интервал у коме је размењена (предата или преузета) електрична енергије у процесу нетовања одступања. Временски интервал је утврђен методологијом којом је уређен процес нетовања одступања и он износи 4-секунде.</p> <p>EMC ће извршити измену текста у тачки 5.15.1</p>	<p>Измењен текст у 5.15.1 да гласи: „одб+ – временски интервал од 4 секунде у коме је преузета енергија“ И „одб- – временски интервал од 4 секунде у коме је предата енергија“</p>
5	6.5.6.5	Накнада за неизбалансираност представља додатну „казнену“ меру преко већ обрачунате балансне енергије. Такве мере нису уобичајена пракса и треба их укинути.	Додатни пенали спречавају развој тржишта.	<p>Обавеза сваке балансно одговорне стране је да пријави избалансирани дневни план рада. Неизбалансирани дневни план рада угрожава сигуран и стабилан рад преносног система. С обзиром да је у тржишној области Србије учесницима на тржишту дозвољено да остану неизбалансирани у процесу дневног плана рада, накнада за неизбалансираност представља меру којом се третира ризик од намерног извоза електричне енергије из тржишне области у Србији која би могла да угрози рад ЕЕС Србије и поуздано снабдевање крајњих купаца. Анализом рада тржишта електричне енергије у претходном периоду утврђено је да ова мера нема битних последица на рад учесника на тржишту.</p>	
6	генера лно	С обзиром да постоје 2 врсте лиценци за снабдевање електричном енергијом		Кроз формулу за прорачун вредности ризика за случај неизвршења обавеза плаћања БОС по питању одступања балансне групе из тачке 3.8.1 уважавају	

		<p>(снабдевање електричном енергијом и снабдевање на велико електричном енергијом) које покривају две различите делатности на тржишту, при чему се активности у оквиру лиценци не могу на исти начин и у истим временским оквирима пратити и контролисати од стране ЕМС, логично би било да се вредности ризика као и вредност инструмента обезбеђења плаћања за ове две активности раздвоје и прорачунавају на различите начине.</p>		<p>се могућности по питању финансијског ризика који одређена балансно одговорна страна у случају неплаћања излаже оператора преносног система. Невезано од лиценце кроз чиниоце формуле ЕН1, ЕН2 и ЕН3 јасно је одређено који степен ризика представља одређена балансно одговорна страна у зависности од њеног начина рада. Одређивање степена ризика на основу лиценци коју учесник на тржишту поседује водило би ка ситуацији да балансно одговорна страна која има малу одобрену снагу потрошње може имати сличну вредност ризика као балансно одговорна страна која нема потрошњу у својој балансној групи али има велики трговачки портфолио и чија би неизбалансираност произвела већу финансијску накнаду него неизбалансираност балансно одговорне стране са малом потрошњом и лиценцом за снабдевање.</p>	
--	--	---	--	---	--

Учесник у јавној расправи: ЈП ЕПС Београд					
Редни број	Члан и став Правила	Примедбе и предлог за измену	Образложење	Одговор ЕМС АД	Нови текст правила
1	6.5.2	<p>Сматрамо да је за Гарантованог снабдевача и компанију која има обавезу балансирања повлашћених ОИЕ у Републици Србији (ЈП ЕПС) потребно укинути плаћање по основу накнаде за одступање његове балансне групе преко износа такозваног ПОБ (прихватљиво одступање балансне групе), посебно имајући у виду енергетску кризу у Европи и поремећаје на тржишту електричне енергије, укључујући и снабдевање губитака оператора преносног и дистрибутивног система по регулисаним ценама које су вишеструко мање од тржишних (10X).</p> <p>Предлог: $K1=K2=1$ у формулама у члану 6.5.2.</p>	<p>Пошто ЈП ЕПС има функцију Гарантованог снабдевача у Р.Србији са једне стране, а са друге стране обавезу балансирања повлашћених ОИЕ, сматрамо да је потребно да се одмах укине пеналисање ЈП ЕПС од стране ЕМС АД по основу одступања балансне групе ЈП ЕПС за прекорачење ПОБ (прихватљивог одступање балансне групе). Сматрамо да су, имајући у виду енергетску кризу у Европи и поремећај на тржишту електричне енергије, као и чињеницу да ЈП ЕПС једини у држави има обавезу Гарантованог снабдевача и обавезу балансирања</p>	<p>ПОБ представља меру којом се третира ризик великих одступања у тржишној области Србије које могу угрозити сигуран рад ЕЕС Србије и поуздано снабдевање крајњих купаца. ПОБ је уведен у складу са техничким карактеристикама ЕЕС и структуре учесника на тржишту електричне енергије у Србији. С обзиром на енергетски кризу и нове трендове на тржишту електричне енергије у региону и Европи, ЕМС АД је урадио додатну анализу на основу које је изменио вредности ПОБ-а.</p>	<p>Члан 6.5.1.5</p> <p>Величина прихватљивог одступања балансне групе (ПОБ) се утврђује за сваки дан и једнака је:</p> <p>а) Већој вредности између 1 MWh и 3,5% максималне пријављене сатне потрошње из дневног плана рада балансне групе у случају да је тој балансној групи придружено бар једно место примопредаје, да има улогу одговорне стране за пријаву потрошње електричне енергије и да нема улогу одговорне стране за пријаву производње електричне енергије;</p> <p>б) Већој вредности између 1 MWh и 2% максималне пријављене сатне производње из дневног</p>

			<p>повлашћених ОИЕ, као и покривање губитака у мрежи оба оператора система (ЕМС И ЕДС) по регулисаним ценама које су вишеструко ниже од тржишних, сазреле околности да се укине ПОБ, поготово што се дебаланс у балансној групи ЈП ЕПС готово тренутно анулира ангажовањем производних капацитета ЈП ЕПС који раде у секундарној и терцијарној регулацији, а ЕМС АД не трпи никакву штету због тога. Став ЈП ЕПС је да ПОБ за Гарантованог снабдевача у Р. Србији треба укинути одмах, те је у Правилима о раду тржишта електричне енергије у тачки 6.5.2. потребно кориговати формуле за утврђивање накнаде за одступање балансне групе тако да за Гарантованог снабдевача у Р.Србији важи за коефицијенте К1 и К2 у</p>	<p>ЕМС је извршио измену члана 6.5.1.5</p>	<p>плана рада балансне групе у случају да је тој балансној групи придружено бар једно место примопредаје, да има улогу одговорне стране за пријаву производње електричне енергије и да нема улогу одговорне стране за пријаву потрошње електричне енергије;</p> <p>в) Већој вредности између 1 MWh и збира вредности 3,5% максималне пријављене сатне потрошње из дневног плана рада балансне групе и 2% максималне пријављене сатне производње из дневног плана рада балансне групе, у случају да та балансна група има и улогу одговорне стране за пријаву потрошње електричне енергије и улогу одговорне стране за пријаву производње електричне енергије;</p> <p>г) Већој вредности између 1 MWh и 10% максималне пријављене сатне производње из дневног плана рада балансне групе у</p>
--	--	--	---	--	--

			формулама у тачки 6.5.2. да је $K1=K2=1$		случају да су тој балансној групи придружена само места примопредаје произвођача електричне енергије из обновљивих извора и да БОС нема улогу одговорне стране за пријаву потрошње електричне енергије. д) 0 MWh у случају да балансна група има само улогу одговорне стране за пријаву блокова размене електричне енергије.
--	--	--	--	--	---

Учесник у јавној расправи: Удружење Обновљиви извори енергије Србије					
Редни број	Члан и став Правила	Примедбе и предлог за измену	Образложење	Одговор ЕМС АД	Нови текст правила
1	Начелни коментар	Правила о тржишту електричне енергије нису преузела правила Уредбе (ЕУ) 2017/2195 о успостављању смерница за балансну електричну енергију (Уредба ЕБ).	Ради хармонизације Правила о тржишту електричне енергије са европском регулативом, неопходно је изградити Правила које ће пренети правила Уредбе ЕБ. Подсећамо да је чланом 109. став 1. тачка 1) Закона о енергетици прописано да је дужност	Уредба (ЕУ) 2017/2195 о успостављању смерница за балансну електричну енергију (Уредба ЕБ) није прошла процедуру пред надлежним телима Енергетске заједнице те није постала <i>acquis communautaire</i> уговорних страна. Будући да би доношењу одлуке	

			<p>оператора система да примењује правила релевантних европских асоцијација оператора преносног система (ENTSO-E); да је у члану 1 Уредбе ЕБ прописано да се ова Уредба ЕУ примењује на операторе преносног система и ENTSO-E чији је члан оператор преносног система Републике Србије.</p> <p>Терминологија Правила о раду је застарела када је у питању назив балансне резерве (Уредба о ЕБ користи изразе FCR, aFRR, mFRR уместо примарне, секундарне и терцијарне резерве).</p>	<p>министарског савета о обавези транспоновања предметне уредбе требало да претходи прилагођење исте, транспоновање ове Уредбе у Правила о раду тржишта зависиће првенствено од начина и у складу са имплементацијом у национално законодавство.</p>	
2	2.1. Правила - Појмови	Дефинисати појам модул енергетског парка	С обзиром да тај појам није дефинисан Законом о енергетици и Законом о коришћењу обновљивих извора енергије. Додатно Према Правилима о раду	Прихвата се предлог унапређења текста.	Додата дефиниција: Модул енергетског парка – јединица или скуп јединица за производњу електричне енергије која је прикључена на мрежу асинхроно или преко уређаја енергетске

			<p>преносног система балансни ентитет може да чини само синхрона генераторска јединица, тако да без измена тих правила, Правила о тржишту електричне енергије су неприменљива на модуле енергетског парка у смислу могућности да буду балансни ентитети</p>		<p>електронике и има једно место прикључења на преносни или дистрибутивни или затворени дистрибутивни систем</p>
3	2.1. Правила - Појмови	Место примопредаје	<p>У појму места примопредаје под изразом предата електрична енергија мисли се на предату електричну енергију крајњем купцу, а под изразом преузета електрична енергија, мисли се на преузету електричну енергију од произвођача. Међутим, то није конзистентно са тачком 6.2.2.3. Правила која уређује укупну читану позицију балансне групе, где се израз предата електрична енергија</p>	<p>У појмовима места примопредаје смер енергије има конотацију у односу на систем на који је место примопредаје прикључено јер само место примопредаје је тачка разграничавања објекта крајњег купца или произвођача са преносним/дистрибутивним/затвореним дистрибутивним системом. У тачки 6.2.2.3. конотација смера енергије се односи на балансно одговорну страну зато што све величине које се посматрају су величине које карактеришу балансно одговорну страну а не систем.</p>	

			<p>користи за предату енергију у систем (што значи предату од произвођача), док се израз преузета електрична енергија користи за преузету енергију из система (што значи преузету од купаца/потрошача). Потребно је усагласити значење израза предате и преузете електричне енергије у оквиру документа</p>		
4	2.2 Скраћенице	МНЗ– укупна накнада за неизбалансираност коју плаћа БОС;	<p>Недостаје да се прецизира на коју накнаду за неизбалансираност се мисли. Скраћеница МНЗ се спомиње само једном у Правилима у тачки 3.8.1. код дефиниције N_{max} и нигде више у Правилима. Ако се мисли на месечну накнаду за неизбалансираност дневног плана рада треба тако и прецизирати.</p>	<p>Прихвата се предлог унапређења текста. У тачки 3.8.1 прорачун N_{max} је описан без коришћења скраћенице МНЗ</p>	<p>Избрисана дефиниција МНЗ у поглављу 2.2. Измењен текст за дефиницију N_{max} у поглављу 3.8.1. да гласи: „максимална вредност разлике збира месечне накнаде за негативно одступање балансне групе ($MN2_{БОС,ou}$) у складу са тачком 6.5.4.3 и накнада за неизбалансираност дневног плана рада у току обрачунског периода и месечне накнаде за ангажовану балансну енергију навише у складу са поглављем 5.16 и 5.17 у</p>

					складу са тачком 6.5.6.2 у периоду од 12 месеци од датума обрачуна вредности ризика.“
5	3.1. УВОД 3.1.1. в)	Балансна одговорност на тржишту електричне енергије је обавеза учесника на тржишту да за сваки обрачунски интервал: преузме финансијску одговорност према оператору преносног система за сва одступања настала услед разлике остварене производње и потрошње и прихваћених блокова размене електричне енергије; ЗА НЕИЗБАЛАНСИРАНост ПРОИЗВОДЊЕ, ПОТРОШЊЕ И ПРИХВАЋЕНИХ БЛОКОВА РАЗМЕНЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ	Пошто се у претходној тачки користи израз неизбалансираност, треба исти појам употребити и у тачки в). Такође тачку в) треба дефинисати као негацију тачке 3.1.1. а) по којој је учесник на тржишту дужан да обезбеди БАЛАНС производње потрошње и блокова размене електричне енергије. Негације тачке 3.1.1. а) је да уместо постигнутог баланса производње, потрошње и блокова размене електричне енергије, постоји неизбалансираност производње, потрошње и прихваћених блокова размене електричне енергије. Додатно, постојећа формулација у Правилима је и збуњујућа, јер погрешно наводи на закључак да	Тачки 3.1.1 б) се односи на појам неизбалансираног дневног плана рада а не на појам одступања. Реч неизбалансираног у овом контексту даје карактеристику дневног плана рада. Одступање балансне групе по Правилима о раду тржишта електричне енергије представља разлику између остварене и пријављене позиције при чему у пријављену позицију улазе блокови размене а у очитану позицију вредности стварне производње и потрошње.	

			се одговара за разлику која настане на име остварене производње и потрошње електричне енергије умањене за прихваћене блокове размене електричне енергије, иако се тако не рачуна дебаланс учесника на тржишту		
6	3.1.2.	Учесници на тржишту имају право да своју балансну одговорност пренесу на другог учесника и да преузму балансну одговорност од другог учесника на основу уговора о преносу балансне одговорности у складу са Законом. УГОВОР О ПРЕНОСУ БАЛАНСНЕ ОДГОВОРНОСТИ НЕ СМЕ ДА САДРЖИ ОДРЕДБЕ КОЈИМ СЕ БОС-У ОМОГУЋАВА ДА УЧЕСНИКУ НА ТРЖИШТУ НАПЛАЋУЈЕ НАКНАДУ ЗА УСЛУГЕ ПРЕНОСА БАЛАНСНЕ ОДГОВОРНОСТИ КОЈА ЈЕ ВЕЋА ОД РЕАЛНИХ ТРОШКОВА КОЈЕ УЧЕСНИК НА ТРЖИШТУ СТВАРА БАЛАНСНО ОДГОВОРНОЈ СТРАНИ	Правилима о раду тржишта електричне енергије заштитити слабије учеснике на тржишту од економске моћи доминантног учесника на тржишту. На тржишту у Републици Србији само 4 БОС-а има одговорност за пријаву производње електричне енергије. Тако мало тржиште омогућава доминантном учеснику на тржишту да диктира неповољне услове будућим произвођачима електричне енергије из ОИЕ, нарочито онима из варијабилних извора, па је потребно Правилима дефинисати минималну	Правила о раду тржишта електричне енергије, у складу са Законом о енергетици, између осталог уређују начин регулисања балансне одговорности учесника на тржишту, односно уређују уговорни однос оператора преносног система са учесницима који су преузели балансну одговорност (балансно одговорне стране Правила не могу и не решавају билатерне уговорне односе између осталих учесника на тржишту електричне енергије. Пренос балансне одговорности је процес који представља добровољан однос два учесника на тржишту који су уговором о преносну балансне одговорности	

			заштиту слабијим учесницима на тржишту. Предлажемо да се Правилима о раду тржишта дефинишу основни елементи и форма уговора о преносу балансне одговорности	регулисали међусобна права и обавезе.	
7	3.1.4.	Уколико снабдевач пренесе своју балансну одговорност на другог учесника на тржишту, тај учесник на тржишту преузима балансну одговорност и за сва места примопредаје крајњих купаца са којима снабдевач, односно јавни ГАРАНТОВАНИ снабдевач има закључен уговор о потпуном снабдевању.	Не постоји термин јавни снабдевач, већ гарантовани снабдевач	Прихвата се предлог унапређења текста.	Измењена тачка 3.1.4. да гласи: „Уколико снабдевач пренесе своју балансну одговорност на другог учесника на тржишту, тај учесник на тржишту преузима балансну одговорност и за сва места примопредаје крајњих купаца са којима снабдевач, односно гарантовани снабдевач има закључен уговор о потпуном снабдевању. „

8	3.2.1.	За једну балансну групу само један учесник на тржишту може да буде БОС, ОСИМ УКОЛИКО ЗАКОНОМ НИЈЕ ДРУГАЧИЈЕ ПРОПИСАНО.	Додати осим уколико је законом или другим прописом предвиђено другачије, јер се законом може увек другачије прописати.	Основни концепт балансне одговорности подразумева да за једну балансну групу само један учесник на тржишту буде одговоран према ЕМС АД. Овакав концепт је примењен у свим тржишним областима у земљама чланицама европске интерконекције.	
9	3.3.2. д)	број лиценце за обављање енергетске делатности, У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ЕНЕРГЕТИКА	Пошто су сви учесници на тржишту балансно одговорни, балансно одговорне стране могу бити и мали произвођачи електричне енергије снаге испод 1 MW. За такве произвођаче не треба лиценца	Прихвата се предлог измена текста.	измењена тачка 3.3.2 подтачка д) да гласи: „број лиценце за обављање енергетске делатности, у складу са законом којим се уређује енергетика“
10	3.3.2. ж)	списак места примопредаје на преносном систему са наведеним ЕИС Z кодом као и основ по коме се места примопредаје придружују балансној групи подносиоца пријаве (место примопредаје се води на подносиоца пријаве или се место примопредаје придружује балансној групи по основу уговора о потпуном снабдевању), У СЛУЧАЈУ ДА ЈЕ БОС	Овај захтев треба ограничити само у случају ако ће БОС бити одговоран за пријаву производње и потрошње	Захтев за регистрацију балансно одговорне стране је универзални образац који покрива све улоге које балансно одговорна страна може да добије. Улоге за потребе пријаве дневних планова рада се одређују на основу састава балансне групе која је протоколисана у	

		ОДГОВОРАН ЗА ПРИЈАВУ ПРОИЗВОДЊЕ И ПОТРОШЊЕ;		прилозима уговора о балансној одговорности у којима се наводе места примопредаје на преносном, дистрибутивном и затвореном дистрибутивном систему која су у балансној групи одређене балансно одговорне стране. У случају да БОС нема места примопредаје овај део пријаве не попуњава.	
11	3.3.2. з)	списак места примопредаје на дистрибутивном систему, односно затвореном дистрибутивном систему са информацијом о укупном броју места примопредаје, укупној одобреној снази и укупној инсталисаној снази производних јединица, као и основ по коме се места примопредаје придружују балансној групи подносиоца пријаве (место примопредаје се води на подносиоца пријаве или се место примопредаје придружује балансној групи по основу уговора о потпуном снабдевању), У СЛУЧАЈУ ДА ЈЕ БОС ОДГОВОРАН ЗА ПРИЈАВУ ПРОИЗВОДЊЕ И ПОТРОШЊЕ;	Овај захтев треба ограничити само у случају ако ће БОС бити одговоран за пријаву производње и потрошње	Улоге за потребе пријаве дневних планова рада се одређују на основу састава балансне групе која је протоколисана у прилозима уговора о балансној одговорности у којима се наводе места примопредаје на преносном, дистрибутивном и затвореном дистрибутивном систему која су у балансној групи одређене балансно одговорне стране. У случају да БОС нема места примопредаје овај део пријаве не попуњава.	
12	4.1. НАБАВКА	Начелни коментар	Помоћне услуге су дефинисане Правилима о раду преносног	У току је усклађивање правила о раду тржишта	

	ПОМОЋНИХ УСЛУГА		система где унутар балансног ентитета може бити само синхрона генераторска јединица. У овом тренутку није могуће укључити модул енергетског парка и складишта-батерије у уговор о пружању помоћних услуга. Потребно је усагласити Правила о раду преносног система и Правила о раду тржишта електричне енергије да би одредбе биле применљиве у пракси	електичне енергије и правила о раду преносног система.	
13	4.1.1 а), б) и в)	Начелни коментар	Терминологија није у складу са Уредбом ЕБ и правилима ENTSO-Е. Видети начелни коментар	Уредба ЕБГЛ не може сама прописати на кога се односи и свакако као сама не производи правно дејство на републику Србију. ЕМС АД нема обавезу да примени уредбу ЕБГЛ Примена уредбе ЕБГЛ зависи од процеса транспоновања регулатива кроз Енергетску заједницу а који је у току. По завршетку тог процеса транспонована уредба ЕБГЛ (прилагођена за земље потписнице уговора о	

				енергетској заједници) постаје обавезујућа и почиње рок за усклађивањем домаћег законодавства. Како је процес транспоновања у току ЕМС АД није извршио потпуно прилагођење Правила о раду тржишта електричне енергије јер се чека коначна верзија прилагођене уредбе.	
14	6.5.1.5. г)	Величина прихватљивог одступања балансне групе ПОБ) се утврђује за сваки дан и једнака је: Већој вредности између 1 MWh и 15% максималне пријављене сатне производње из дневног плана рада балансне групе у случају да су тој балансној групи придружена само места примопредаје произвођача електричне енергије из ВАРИЈАБИЛНИХ обновљивих извора и да БОС нема улогу одговорне стране за пријаву потрошње електричне енергије.	У случају да остану казнени коефицијенти из тачке 6.5.2. проценат ПОБ-а треба да буде већи за БОС-а који прихвати варијабилне обновљиве изворе енергије и то минимум од 15%. Тако ће се подстаћи већа интеграције ОИЕ на тржиште и спремност БОС да укључе варијабилне ОИЕ у балансну групу. ПОБ у вредности од 5% за ОИЕ у условима високог казног коефицијента дестимулише БОС-ове да укључе варијабилне ОИЕ.	ПОБ представља меру којом се третира ризик великих одступања у тржишној области Србије које могу угрозити сигуран рад ЕЕС Србије и поуздано снабдевање крајњих купаца. ПОБ је уведен у складу са техничким карактеристикама ЕЕС и структуре учесника на тржишту електричне енергије у Србији. С обзиром на енергетску кризу и нове трендове на тржишту електричне енергије у региону и Европи, ЕМС АД је урадио додатну анализу на основу које је изменио вредности ПОБ-а. ЕМС је извршио измену члана 6.5.1.5	Члан 6.5.1.5 Величина прихватљивог одступања балансне групе (ПОБ) се утврђује за сваки дан и једнака је: а) Већој вредности између 1 MWh и 3,5% максималне пријављене сатне потрошње из дневног плана рада балансне групе у случају да је тој балансној групи придружено бар једно место примопредаје, да има улогу одговорне стране за пријаву потрошње електричне енергије и да нема улогу одговорне стране за пријаву производње електричне енергије;

					<p>б) Већој вредности између 1 MWh и 2% максималне пријављене сатне производње из дневног плана рада балансне групе у случају да је тој балансној групи придружено бар једно место примопредаје, да има улогу одговорне стране за пријаву производње електричне енергије и да нема улогу одговорне стране за пријаву потрошње електричне енергије;</p> <p>в) Већој вредности између 1 MWh и збира вредности 3,5% максималне пријављене сатне потрошње из дневног плана рада балансне групе и 2% максималне пријављене сатне производње из дневног плана рада балансне групе, у случају да та балансна група има и улогу одговорне стране за пријаву потрошње електричне енергије и улогу одговорне стране</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>за пријаву производње електричне енергије;</p> <p>г) Већој вредности између 1 MWh и 10% максималне пријављене сатне производње из дневног плана рада балансне групе у случају да су тој балансној групи придружена само места примопредаје произвођача електричне енергије из обновљивих извора и да БОС нема улогу одговорне стране за пријаву потрошње електричне енергије.</p> <p>д) 0 MWh у случају да балансна група има само улогу одговорне стране за пријаву блокова размене електричне енергије.</p>
15	6.5.2. а) и б) Накнада за одступање балансне групе:	вредност коефицијента K1 = 0,5 за позитивно одступање вредност коефицијента K2 = 1,3 за негативно одступање	Да ли су ови коефицијенти утврђени административно или постоји нека методологија њиховог прорачуна на основу чега су израчунати?	Коефицијенти K1 и K2 су део концепта ПОБ који је уважио специфичности ЕЕС Србије и тржишта електричне енергије у Србији. Ови коефицијенти су управо димензионисани у оквиру овог концепта који је уважио између осталог и вредност	

		<p>Овако посматрани коефицијенти имају казнени карактер. Предлог је да се обришу, а уколико то није прихватљиво да се смање на не више од 1,05 за К2 и 0,95 за К1. Постојећи коефицијенти су веома високи. У случају негативне позиције БОС-а цена поравнања ван ПОБ се фактички увећава за 30%, а у случају позитивне позиције БОС-а, цена поравнања се умањује за 50%. Ово су веома дестимулишући коефицијенти за БОС да укључе у балансну групу варијабилне ОИЕ.</p> <p>Посебно, напомињемо да задржавањем ових коефицијента административно се деформише тржишна цена поравнања што је директно супротно регулативи ЕУ у овој области.</p>	<p>ПОБ-а. Разлог увођења ПОБ је објашњен у тексту изнад. ЕМС је дао нови предлог вредности ПОБ у смислу повећања процента пријављене максималне производње и потрошње.</p>	
--	--	--	--	--

			<p>Предлог за брисање заснива се на принципима Уредбе ЕБ која прописује:</p> <p><i>Title V of Commission Regulation (EU) 2017/2195 stipulates that to make balancing markets and the overall energy system fit for the integration of the increasing share of variable renewable energy, imbalance prices should reflect the real-time value of energy (the rule referred to in Recital 15 of Regulation (EU) 2019/943).</i></p> <p>Такође, члан 6(5) Regulation (EU) 2019/943 јасно прописује да дебаланс "shall be settled at a price that reflects the real-time value of energy".</p> <p>Европско удружење снабдевача електричне енергије (EFET) је такође у својој позицији</p>		
--	--	--	--	--	--

			<p>EFET Position paper of 31 January 2020 (Price formation and capacity withholding in light of Regulation (EU) 2019/943 and Regulation (EU) 1227/2011, p. 3) изнело став да регулисање дебаланса не треба да се заснива казним пеналима, него на ваљаним економским сигналима учесницима на тржишту да избегну дебаланс, односно помогну систему: “the imbalance price should not be regarded as a penalty to force market parties to stick to their schedules. Rather, the imbalance price should reflect the value of electricity in real time, which, as such, provides the correct economic signal to avoid imbalances or help the system”.</p>		
--	--	--	---	--	--

Учесник у јавној расправи: **МК Holding d.o.o.**

Редни број	Члан и став Правила	Примедбе и предлог за измену	Образложење	Одговор ЕМС АД	Нови текст правила
1	Члан 1. став 1.1.	Предлог за допуну: У члану 1., после став 1.1. тачка 1.1.3. додаје се став 1.1.4. која гласи: "1.1.4. Учесник на тржишту је и правно лице за производњу електричне енергије из обновљивих извора енергије, које је испунило све законске услове за пуштање објекта у пробни рад"	Образложење: Имајући у виду да прописима није регулисан статус произвођача ел.енергије у току трајања пробног рада (од момента пуштања производног објекта у пробни рад до момента добијања употребне дозволе), а да иста у пракси тј де факто учествују и пласирају енергију у систем и у току пробног рада, те да са аспекта учешћа на тржишту ел.енергије нема никакве разлике између учесника у пробном раду и оних којима је пробни рад истекао. И у једном и у другом случају је неопходно имати закључен: уговор о приступу, уговор о балансној одговорности и уговор о продаји	Ово питање није могуће решити кроз Правила о раду тржишта већ мора бити решено изменама Закона о енергетици. Закон о енергетици одредбом члана 169. на јасан и недвосмислен начин прописује ко се сматра учесником на тржишту, те у том смислу и ова Правила ово питање уређује на идентичан начин.	

			електричне енергије, због чега сматрамо да су и учесници у пробном раду пуноправни учесници на тржишту као и учесници наведени под 1.1.1 и 1.1.2		
Чл.6. став 6.5., тачка 6.5.1.5.	Предлог за измену: Мења се тачка 6.5.1.5. под (Г) у делу исказаног процента тако да уместо "г) Већој вредности између 1 MWx и 5% максималне пријављене сатне производње ..." убудуће гласи: " г) Већој вредности између 1 MWh и 15% максималне пријављене сатне производње..."	Образложење: Имајући у виду да није могуће тако прецизну прогнозу дати за производњу из ветроелектрана, сматрамо да је 5% много мала вредност и да ће произвођаче ел.енергије из ветроелектране ставити у врло неповољан финансијски положај у односу на друге учеснике. Молимо да се овај предлог посебно размотри и проценат измени.	ПОБ представља меру којом се третира ризик великих одступања у тржишној области Србије које могу угрозити сигуран рад ЕЕС Србије и поуздано снабдевање крајњих купаца. ПОБ је уведен у складу са техничким карактеристикама ЕЕС и структуре учесника на тржишту електричне енергије у Србији. С обзиром на енергетску кризу и нове трендове на тржишту електричне енергије у региону и Европи, ЕМС АД је урадио додатну анализу на основу које је изменио вредности ПОБ-а. ЕМС је извршио измену члана 6.5.1.5	Члан 6.5.1.5 Величина прихватљивог одступања балансне групе (ПОБ) се утврђује за сваки дан и једнака је: а) Већој вредности између 1 MWh и 3,5% максималне пријављене сатне потрошње из дневног плана рада балансне групе у случају да је тој балансној групи придружено бар једно место примопредаје, да има улогу одговорне стране за пријаву потрошње електричне енергије и да нема улогу одговорне	

					<p>стране за пријаву производње електричне енергије;</p> <p>б) Већој вредности између 1 MWh и 2% максималне пријављене сатне производње из дневног плана рада балансне групе у случају да је тој балансној групи придружено бар једно место примопредаје, да има улогу одговорне стране за пријаву производње електричне енергије и да нема улогу одговорне стране за пријаву потрошње електричне енергије;</p> <p>в) Већој вредности између 1 MWh и збира вредности 3,5% максималне пријављене сатне потрошње из</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>дневног плана рада балансне групе и 2% максималне пријављене сатне производње из дневног плана рада балансне групе, у случају да та балансна група има и улогу одговорне стране за пријаву потрошње електричне енергије и улогу одговорне стране за пријаву производње електричне енергије;</p> <p>г) Већој вредности између 1 MWh и 10% максималне пријављене сатне производње из дневног плана рада балансне групе у случају да су тој балансној групи придружена само места примопредаје произвођача електричне</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>енергије из обновљивих извора и да БОС нема улогу одговорне стране за пријаву потрошње електричне енергије.</p> <p>д) 0 MWh у случају да балансна група има само улогу одговорне стране за пријаву блокова размене електричне енергије.</p>
--	--	--	--	--	--